

GALAT
(Yomluva, Hata)

Türk Ed.

Zerkai, el-Medhal, c.I. s. 390

"GALAT"

M. Ebû Zehrâ, "EL-cerime...", s. 444 - 449

GALAT

87-961837

Sâlim, Husayn 'Atâ Husayn.
(Nazariyat al-ghalat fi al-qânûn wa-
al-shari'ah al-Islâmiyah)

نظرية الغلط في القانون والشريعة الإسلامية
/ حسين عطا حسين سالم - الطبعة
1. -- بيروت، لبنان: دار الحداثة،
.1986

180 p. ; 20 cm.
Bibliography: p. 175-177.
\$5.00 (U.S.)
L&S-Islamic Law

GALAT (HATA)

Akıtte

İslam hukukunda Galat kavramı,
şerhleri,
valda, anste ... galat

Dr. Neşet İbrahim, et-Terâzi
s. 442

10 JUNE 1992

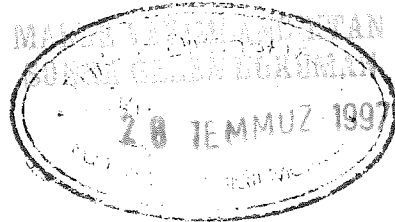
٨٦٩ - السامرائي ، عبد الله عبد الحميد عبد اللطيف ، السفه والنسب وتأثيرهما
في التصرفات في الشريعة الإسلامية والقانون ، دراسة مقارنة .
القاهرة ، جامعة القاهرة ، ١٣ { ص ، رونيو ، بيلوغرافيا وفهارس :
ص ٢٨٨ - ١٣ { (أطروحة دكتوراه في الشريعة) (٢٥١ طس ٢٥٢) .

- SEFEH
- GAFLGT

Roma'ya yerleşecektir³⁵. Emanullah Han -Mustafa Kemal Paşa arasındaki dostluk bundan sonra da devam etti. Birkaç kez özel olarak Roma'dan Türkiye'ye gelerek Mustafa Kemal Paşa ile görüştü. Mustafa Kemal Paşa'ya son görevini Kasım 1938'de, cenaze töreninde bulunarak yerine getirdi³⁶.

Afgan Kralı Emanullah Han ve Kraliçe Süreyya'nın Mayıs 1928'de Türkiye'ye yaptığı bu ziyaret, hem Türkiye hem de Afganistan açısından bazı önemli imkanlar sağlayabilecek nitelikteydi. Zira, bilindiği gibi bu dönemde İslam dünyasına sırtını dönmüş ve yüzünü batıya çevirmiş bir Türkiye bulunmaktaydı. Afganistan, Türkiye'nin İslam dünyasına açılan kapısı olabilirdi. Muhtemelen Mustafa Kemal Paşa, İslam dünyasında Türkiye'nin bu yalnızlığını farkederek, daha 1920 yazında Afganistan'a bir temsilci göndererek diplomatik ilişkileri geliştirip bu eksikliği gidermek istemiştir. Afganistan'ın Türkiye'yi örnek alarak, reformlar gerçekleştirmesi genç Türkiye Cumhuriyeti'nin İslam dünyasındaki prestijini arttırabilirdi. Türkiye, bu ziyaret sonrası Afganistan'dan büyük işler bekliyordu denilebilir. Bu konuda üzerine düşen "vazife ve mükellefiyetleri" gücü yettiğince de yapmaya hazırdır. Nitekim, Mustafa Kemal Paşa Afganistan'da patlak veren ayaklanma da verdiği talimatla da bu konudaki kararlılığını göstermiştir. Bu önemli noktanın yanı sıra, protokol açısından ilk sınavın başarıyla verildiği gözleniyor. Bütün bunlara ek olarak, 1933 senesinde 2252 sayılı kanunla kaldırılincaya kadar varlığını sürdüren İstanbul Darülfünûnu'nu ve protokolünü biraz daha yakından tanımış bulunmaktayız.

Afganistan Kralı Emanullah Han'ın Türkiye'ye yaklaşımı oldukça samimiydi. Bu samimiyeti, Afgan Kralı Darülfünun'daki konuşmasında "Siz Afganlıları küçük birader biliniz,..." sözleriyle de te'yid etmiştir. Emanullah Han'ın eğitime ve eğitim kurumlarına verdiği önem de göze çarpmaktadır. Bunun sebebi gelecekte reformları devam ettirecek bir nesil yetiştirmek istemesidir. Türkiye'den öğretmen istemesi ve ülkesinin çocuklarını Türkiye'ye eğitim için yollama arzusu Türkiye'ye bu husustaki itimadını göstermektedir. Fakat, Emanullah Han'ın Mustafa Kemal Paşa'nın ve mihandarı Fahrettin Paşa'nın dikkatini çeken kendine fazlaca güvenmesi ve orduyu kontrolü altına alıp, otoriteyi sağlayamaması bir hata olarak göze çarpmaktadır. Afganistan halkının, coğrafi yapısının getirdiği handikapları da dikkate alırsak, Türkiye'deki inkılapların kendi memleketlerine tatbik edilmesine henüz hazır olmadıkları hadiselerin şahitliği ile ortaya çıkmıştır. Üstelik, Afganistan'ın maddi bir sıkıntı içerisinde olduğu bu devrede, ülkenin ekonomik ve teknolojik açıdan gelişimini sağlayıcı tedbirler yerine, sosyal alanda tepki çekecek reformlarla uğraşılması da gereksiz bir hareket olmuştur.

³⁵ Şimşir, a.g.e., s. X.

³⁶ Şimşir, gös. yer.

KEMALPAŞAZADE ve EBÜSSUÛD'UN GALATÂT DEFTERLERİ

Hayati DEVELİ*

Bir dil bilgisi terimi olarak kullanıldığında *galat*, dildeki ses bilgisi, şekil bilgisi, söz dizimi ve anlam bilgisi yanlışlarını ifade eder. Osmanlı aydınları tarafından bu dil bilgisi terimi önce Arapça unsurlardaki yanlışlar için kullanılırken daha sonra Farsça, Batı kökenli kelimeler ve hatta Türkçe unsurlardaki yanlışlar da "galat" kavramı içerisinde değerlendirilmiştir. Osmanlı aydınları neyin galat olduğunu tespit ederken daima aslı şekilleri göz önünde bulundurmuşlar, dilin iç işleyişini pek dikkate almamışlar, hatta galat şekillerin kullanılmasını bir cahillik addetmişlerdir. Tespit edilen galatlar, farklı hacimlerdeki eserlerde toplanmıştır. Biz bu çalışmada bu türden eserlerin tamamını "galatât defterleri" olarak anacağız.

Türkiye Türkçesi araştırmacıları galatât defterlerinin verdiği malzemeyi, bilhassa alıntı kelimelerin Türkçe'de geçirdikleri fonolojik, morfolojik ve semantik gelişmelerin takibi için bir kaynak olarak kullanmaktadırlar. Bugüne kadar yapılan çalışmaların¹ ortaya koyduğuna göre "galat" konusunda Türkiye'de yazılan ilk eser Şeyhülislâm Kemalpaşazade'nin *et-Tenbih 'alâ-galati'l-câhil ve'n-Nebih* veya *Risâle-i Sakatât-ı Avâm* gibi adlarla kaydedilen Arapça eseridir. Kemalpaşazade'nin bu eseri kendisinden sonrakilere bir örnek ve temel kaynak teşkil etmiş, daha sonra yazılan konuyla ilgili her eserde aslında Kemalpaşazade'nin eseri genişletilmiştir.

Galatât ile ilgili ikinci eser Şeyhülislâm Ebüssuûd Efendi'nin *Sakatât-ı Avâm* veya *Galatât-ı Avâm* veya *Risâle fî tashîhi'l-elfâzi'l-mütedâvile beyne'n-nâs* adlarıyla kaydedilen küçük risalesidir. Ebüssuûd Efendi bu eserinde temel olarak Kemalpaşazade'nin eserini almış, ona bazı ilâvelerde bulunmuştur. Bir önemli fark da Ebüssuûd Efendi'nin eserinin Türkçe olmasıdır.

* Yard. Doç. Dr., İ.Ü. Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

¹ Galat'ın bir dil bilgisi alanı olarak gelişmesi ve bu konuda yazılan eserler ve bibliyografya hakkında Kaçalın'e; konu hakkında yazılan belli başlı bir kaç eserin malzemelerinin tasnif edilerek değerlendirilmesi için Kültüral'a; söz konusu eserlerde verilen malzemenin dil yanlışları açısından tasnifi ve değerlendirilmesi için Toparlı 1996 ve Yavuz'a bakılabilir.

محمد مجر العلوم
دكتوراه في الشريعة الإسلامية

عيوب الأداة في

الشرعية الإسلامية

Galat (fkh) (641-698)

Türkiy - Diyanet İşleri İslâm Ansiklopedisi Kuruluşu	
Sayı No. :	10900
Casrif No. :	297.5 BAH.U

وزارة الشؤون
للطباعة والنشر والتوزيع
بيروت

-1784-

المبحث الأول حقيقة الغلط

أ - ففي اللغة الغلط - محركة - هو أن تعيا بالشيء فلا تعرف وجه الصواب فيه . كذا في المحكم ، وزاد بعضهم : من غير تعمد . وقد غلط - كفرح - يغلط غلطاً في الحساب وغيره . والعرب تقول : غلط في منطقه . وقال الزبيدي (١) : وما يستدرك عليه أغلظه إغلاطاً أو وقع في الغلط (٢) . وعرفه الفقهاء المحدثون بأنه : « توهم يتصور فيه العاقد غير الواقع واقعاً ، فيحمله ذلك على إبرام عقد لولا هذا التوهم لما أقدم عليه » (٣) .

(١) محمد بن محمد بن محمد بن عبد الرزاق الحسيني الزبيدي ، أبو الفيض ، الملقب بـ « المرتضى » علامة اللغة والحديث ، والرجال والأنساب ، أصله من واسط العراق ، ولد بالهند عام ١١٤٥ هـ ونشأ في زيد اليمن ، وأقام بمصر وتوفي فيها عام ١٢٠٥ هـ من مؤلفاته « تاج العروس في شرح القاموس » في اللغة . ترجمه : الزركلي - الاعلام : ٢٩٧ / ٧ .

(٢) انظر : الزبيدي - تاج العروس ، والرازي - مختار الصحاح : مادة (غلط) .

(٣) الزرقاء - المدخل الفقهي العام : ٤٢١ / ١ . وعرفه الشيخ أبو زهرة في (الملكية ونظرية العقد : ٤٥٩) بقوله : « الغلط معناه هنا ان يذكر محل العقد المعين موصوفاً بوصف ، ثم تبين أن هذا الوصف غير متحقق فيه » .

ويقول الأستاذ مذكور في (المدخل للفقهاء الاسلامي : ٦٣) : « نقصد هنا بالغلط أن يتصور العاقد محل العقد على هيئة أو وصف غير حقيقته التي هوها » .